

Om ekonomiska föreningar och fibernät

Innan man bildar en ekonomisk förening ska man ta fram ett förslag på stadgar för föreningen. Stadgarna är medlemmarnas samarbetsavtal och innehåller olika regler för den gemensamma verksamheten. Lagen om ekonomiska föreningar innehåller bestämmelser om vad som minst ska regleras i stadgarna. Av stadgarna framgår bl.a. verksamhetens ändamål, vilka skyldigheter medlemmarna har att betala insatser och avgifter och vilka rättigheter medlemmarna har i sitt deltagande och vid föreningens upplösning mm.

Den ekonomiska föreningen är ett kooperativt företag. Det innebär att den ska bedriva en affärsverksamhet. Grundläggande för en ekonomisk förening är att den gör affärer med sina medlemmar. Medlemmarna ska med andra ord delta i en samhandel med föreningen. I en fibernätsförening deltar medlemmarna som konsumenter genom att nyttja föreningens tjänster.

Föreningens primära tjänst är att tillhandahålla medlemmarna en digital infrastruktur genom att upplåta fibernätet till medlemmarna, vilket föreningen löpande fakturerar medlemmarna för (nätavgifter).

- **Nätavgiften** bör då täcka föreningens ”löpande” kostnader för drift, underhåll, administration, operatörskostnader och avskrivningar mm.
- Föreningen har även engångskostnader för att ansluta enskild fastighet/byggnad, för detta bör föreningen ta ut en **anslutningsavgift**.
- Föreningens kostnader som att hålla möten mm. är ju ingen tjänst till medlemmarna utan bör då täckas av **medlemsavgifter/årsavgifter**.
- För att finansiera anskaffningen av anläggningen rekommenderas att föreningen till största del gör detta med **insatser**, dvs eget kapital. Kan man låna pengar så går ju det med, men då får man räkna med räntekostnader.
- Eftersom föreningen tar ut en nätavgift som även täcker avskrivningskostnaderna kommer föreningen att bygga en kassa i samma takt som anläggningen skrivs av. Ur denna går det bra att betala tillbaka insatser efterhand. (nätavgifter ger pengar in i kassan men avskrivningar är inga pengar ut)
- Om föreningen inte tar ut avgifter för alla sina kostnader och gör negativa resultat kommer man att förbruka av det egna kapitalet (medlemmarnas insatser).

Inför bildandet av föreningen behöver det finnas förslag till personer som kan tänka sig sitta i styrelsen, vara revisorer och utgöra valberedning. Det är själva stämman och de som blir de första medlemmarna som sedan ska tillsätta dessa.

Efter de ovanstående preludierna skall de potentiella medlemmarna kallas till en bildandestämman. I kallelsen bör man skicka ut förslag till stadgar för föreningen samt en dagordning för mötet. Vid stämman skall det föras protokoll.

De som vid denna stämman, efter att stadgarna antagits, anmäler sig för medlemskap får delta i omröstningarna om vilka som skall väljas till de olika posterna. Medlemmarna utser dessutom en valberedning som föreslår personval till nästa ordinarie årsstämma.

Så snart föreningen har blivit bildad bör den valda styrelsen konstituera sig, dvs utse uppdrag och ansvarsområden inom sig. Viktigt är att den även utser hur föreningens firma ska tecknas. Vid det konstituerande styrelsemötet ska det föras ett protokoll.

Styrelsen ska snarast anmäla föreningen för registrering hos bolagsverket. Anmälan görs på en blankett som finns att hämta på bolagsverkets hemsida.

Till anmälan ska en kopia på stadgarna bifogas tillsammans med stämмо- och styrelseprotokoll och registreringsavgiften skall sättas in på bolagsverkets konto. Vid registreringen får föreningen sitt organisationsnummer.

Föreningen ska sedan ansöka om registrering för F-skatt och momsregistrering hos Skatteverket. Detta görs tillsammans med en preliminärdeklaration, i vilken man uppskattar intäkter och kostnader det första räkenskapsåret.

Frågor som behöver hanteras men som för ögonblicket kan skjutas upp

Det är normalt att föreningen även tecknar ett särskilt avtal med medlemmarna gällande själva anslutningen av fastigheten, leveransvillkor samt på vilket sätt nätet får nyttjas och hur medlem bör göra vid en försäljning av fastigheten mm. Detta kan hanteras senare.

Eftersom föreningen kommer att behöva gräva på annans mark behövs en tillåtelse för detta. Det kan därför vara lämpligt att teckna ett avtal med samtliga berörda fastighetsägare, både medlemmar och icke medlemmar. Mest förmånligt för föreningen är att slippa betala intrångsersättning, men det kan i vissa fall bli föremål för förhandling gällande eventuella ersättningar, då främst med dem som inte avser att bli medlemmar.

Föreningen kan som nätägare ansöka om en ledningsförrättning hos lantmäteriet. Det är som ett servitut där ledningen registreras in i fastighetsförteckningarna och dokumenteras på registerkarta. Ledningsrätten medför sedan klara regler om markägares och föreningens olika rättigheter och skyldigheter gällande ledningen.

Ledningsrätten är långsiktigt säkrare än endast enskilda markupplåtelseavtal, då det kan ske skiften mellan fastighetsägare mm. Markupplåtelseavtalet kan dock vara bra att upprätta inledningsvis för att sedan kunna ligga som underlag för föreningen att ansöka om ledningsförrättning. Ledningsrätten är också viktig att ha om föreningen någon gång i framtiden ska överlåta nätet till annan juridisk person.

Föreningens nät måste anslutas till ett stamnät som går vidare och ansluter till andra stamnät. För att göra en anslutning behövs också ett avtal.